

סדר מועד | מסכת מועד קטן כ"ה מסכת חגיגה ג' | שבת פרשת תצוה | ה"א אדר א' תשפ"ב (12-6 פברואר 2022)
Seder Moed | Masechet Moed Katan 25-Chagigah 3 | Shabbat Parashat Tetzaveh | 5-11 Adar I (Feb. 6-12)

Daf 25: DIGNITY OF THE DECEASED

דף כ"ה: כבודו של הנפטר

When a person dies, a eulogy and words of praise are expressed as a sign of honor and respect for the deceased. In doing so, people take note of the great loss caused by this person's passing. The Talmud tells us about a eulogizer named "Bar Avin." When one of the *gedolei hador* (greatest Torah scholars of the generation) died, Bar Avin began his eulogy as follows: **"Cry for the mourners and not for the one who was lost, as the one who was lost has gone to (eternal) rest; while we, (the mourners, are left with our) sighs."** Bar Avin's words intend to teach that we should weep and mourn over the fact that a person who was a great Torah scholar has left us, from whom we will no longer be able to learn Torah wisdom. However, it is unnecessary to feel bad for the deceased because he is headed to the Garden of Eden.

We learn in the Talmud that when the righteous pass from this world, the depth of that great loss is made known through Heaven-sent signs and wonders. When Rabbi Abbahu died, water flowed from pillars of Cesarea as if they were shedding tears over his death. When Rabbi Yosei passed away, the drainpipes of Tzippori flowed with blood. When Rabbi Mesharshiyah died, the palm trees grew with thorns in place of dates. All of these miraculous manifestations appeared in order to show the extent to which the Heavens regret the loss of a person which such tremendous Torah knowledge.

בשנפטר אדם, צריך להספיד אותו ולדבר בשבחו, כדי לכבד אותו בכך שאנשים ישימו לב איזו אגדה גדולה היא פטירתו. התלמוד מספר לנו על ספדן בשם "בר אבין". בשנפטר אחד מגדולי הדור פתח בר אבין והספיד: **"בנו לאבלים ולא לאגדה, שהיא - למנוחה ואנו - לאנחה"**. פונת דבריו היא, שעלינו לבכות ולהתאבל על כך שאדם גדול בתורה הסתלק מאיתנו, מכיון שכבר לא נוכל לתלמוד ממנו תורה. אבל לא צריך להצטער בשבילו, כי הוא הרי הולך לגן עדן.

התלמוד מלמדנו שבשצדיקים נפטרים מן העולם הזה, מראים משמים עד כמה גדולה האגדה. בשנפטר רבי אבהו, נדלו מים מעמודים שהיו בעיר קיסרי וזה היה נראה באילו שגם הם בוכים על פטירתו. בשנפטר רבי יוסי, זרם דם במרזבים של העיר ציפורי, בשנפטר רבי יעקב, ראו את הכוכבים באמצע היום. בשנפטר רבי משרשיה, הצמיחו הדקלים קוצים במקום תמרים. כל זה כדי להראות עד כמה מצטערים בשמים בשבילנו שאיבדנו אדם גדול בתורה.

Daf 26: MOURNING OVER [THE LOSS OF] THE BEIT HAMIKDASH & JERUSALEM

דף כ"ו: אבלות על בית המקדש וירושלים

A person who sees a burnt Torah scroll, God forbid, or who sees Jerusalem and the *Beit HaMikdash* in a state of destruction, should rip their garments as a sign of sorrow and mourning. The prophet Jeremiah recounted in Chapter 41 that after the destruction of the first *Beit HaMikdash*, there were 80 people who ascended to Jerusalem on pilgrimage who were unaware that the Temple had already been destroyed.

These pilgrims brought their *Korban Minchah* (Meal Offering) to offer in the *Beit HaMikdash*. When they neared Jerusalem and saw that the *Beit HaMikdash* had been destroyed, they ripped their clothes out of profound grief over the *churban* (destruction). The Talmud states that we learn from this incident that one should tear their garments when they see the *Beit HaMikdash* in ruins.

Rabbi Eleazar said: Whoever sees the *Beit HaMikdash* destroyed, should recite the verse: **"Our sacred and beautiful house, where our forefathers praised You, has been consumed by fire; and all that was dear to us has been destroyed"** (Isaiah 64:10). *Chazal* stated: **"All who mourn for Jerusalem earn the privilege to later see her joy."**

הרואה ספר תורה שנשרף, חלילה, או מי שרואה את ירושלים ואת בית המקדש חרבים, צריך לקרוע את בגדיו כאות לצער ואבל. בנביא ירמיהו מסופר בפרק מ"א, כי לאחר חורבן בית המקדש הראשון עלו לירושלים שמונים אנשים שלא ידעו כי בית המקדש נחרב.

הם הביאו איתם קורבן מנחה כדי להקריבו בבית המקדש, ובשעה התקרבו לירושלים וראו שבית המקדש חרב, הם קרעו את בגדיהם מרוב צער נורא על החורבן. התלמוד אומר, כי ממעשה זה למדים שצריך לקרוע את הבגדים בשרואים את בית המקדש בחורבנו.

אמר רבי אלעזר: הרואה את בית המקדש חרב, אומר את הפסוק: **"בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוך אבותינו, היה לשרפת אש וכל מחמדנו היה לחרבה"**. אמרו חכמינו זיכרונם לברכה: **"כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה"**.

Daf 27: THE TRUEST ACT OF KINDNESS

דף כ"ז: חסד של אמת

One of the most important *mitzvot* calls for attendance to the needs of the deceased; seeing to it that the deceased is buried with dignity, in a Jewish cemetery. Therefore, if a person dies in a city, the tradespeople of that city are obligated to stop working to see how they can help facilitate the burial of the deceased.

The Talmud recounts that the residents of the city of "Dromta" appointed a group of people whose role it was to deal with the needs of the deceased. As such, when a person from that city died, it was not necessary for all the city's tradespeople to stop their work, because they felt assured the group appointed for this purpose would take care of the deceased.

Today, such groups still exist. They are called "Chevra Kadisha" (sacred society), and they are the ones who attend to the needs to the dead. According to the *Mishnah*, when Moshe died, God Himself handled Moshe's burial. The burial of the dead is called "*chesed shel emet*" (truest act of kindness). This is because a person who performs a kindness on behalf of a deceased person knows that deceased individual is no longer able to perform any favors in return.

אחת המצוות החשובות היא לעסוק בצרכיו של הנפטר, ולהביאו בכבוד לקבר ישראל. לכן, אם מת אדם בעיר, מצוה על בעלי המלאכה שבְּעִיר להפסיק את עבודתם כדי לראות מה הם יכולים לעשות לצורך קבורת המת.

התלמוד מספר שבני העיר "דרומתא" שבבבל, מינו חבורת אנשים שתפקידה היה לעסוק בצורכי המת, וכך בשנפטר אדם מן העיר, לא היו צריכים כל בעלי המלאכה להפסיק את עבודותיהם, כי ידעו שהחבורה שמונתה לענין, היא תטפל במת.

גם בימינו יש חבורות כאלה, הנקראות "חברה קדישא", המטפלות בנפטרים. המשנה מספרת, שבשנפטר משה רבנו הקב"ה בכבודו ובְּעִצְמוֹ עָסַק בקבורתו. קבורת המת מכונה "גמילות חסד של אמת", זאת מפני שהמקום חסד עם הנפטר יודע, שהנפטר כבר לא יוכל להחזיר לו טובה, ולכן זה נקרא "חסד של אמת" - חסד אמיתי.

Daf 28: HONOR OF THE PRIESTS

דף כ"ח: כבוד הכוהנים

From Torah verses, Rabbi Yishmael learned that there is a special *mitzvah* to honor the *kohanim*. In *Parashat Emor*, it is written about the *kohanim*: "You must treat them as holy, since they offer the food of your God..." In other words, it is necessary "to sanctify" the *kohanim*. The intention is to make the *kohen* special and to honor him, because *kohanim* offer the *korbanot* (sacrifices). That is why the *kohen* is privileged to be called up first to the Torah and why the *kohen* is granted the honor of leading the communal recitation of *Birkat HaMazon* (Grace after Meals).

The author of "Sefer HaChinuch" explains that God commanded us to honor the *kohanim*, because they are God's servants, as they serve in the *Beit HaMikdash* and offer the sacrifices. Therefore, when the *kohanim* are honored, it is considered as though we are honoring God.

רבי ישמעאל למד מפסוקי התורה שקצמת מצוה מיוחדת לכבד את הכוהנים. בפרשת אמור כתוב על הכוהנים: "וקדשתו, כי את לחם אלהיה הוא מקריב...". כלומר, צריך "לקדש" את הכוהנים. הכוונה היא לעשות את הכוהן מיוחד ולכבד אותו, מפני שהכוהנים מקריבים את הקורבנות. לכן הכוהן זוכה לעלות ראשון לתורה, ולכן מכבדים את הכוהן לזמן בברכת המזון.

בעל ספר "החינוך" מסביר, שהקב"ה צוה אותנו לכבד את הכוהנים, מפני שהם משרתים שלו, שהרי הם עובדים בבית המקדש ומקריבים את הקורבנות, ולכן בשמכבדים את הכוהנים זה נחשב שמכבדים את ה'.

Daf 29: "GO TO PEACE" OR "GO IN PEACE"

When one bids farewell to a deceased person, it is customary to say, "lech b'shalom" (go in peace). When bidding farewell to a living individual who is about to depart on a journey, one should say, "lech l'shalom" (go to peace). What is the difference?

When a person leaves this world, that individual will receive reward in the world to come for actions done in this world. Therefore, we say "lech b'shalom," go on to the next world with the good deeds you have done in this world. However, l'havdil (in contrast), when bidding farewell to a living friend, we bless them saying "lech l'shalom", i.e., go, and may there be peace in the place to which you are going — meaning, we bless them and pray for their success.

B'Sha'ah Tova —
We complete learning
Masechet Moed Katan

דף כ"ב: לך לְשָׁלוֹם, או לך בְּשָׁלוֹם?

בְּשִׁנְפָרְדִים מֵאָדָם שֶׁנִּפְטָר מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ, אוֹמְרִים לוֹ "לֵךְ בְּשָׁלוֹם", אֶךְ בְּשִׁנְפָרְדִים מֵאָדָם חַי, לְמַשָּׁל מַחְבֵּר שֶׁהוֹלֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר, אוֹמְרִים לוֹ "לֵךְ לְשָׁלוֹם". מֵה הַבְּדִיל?

בְּשִׁנְפָרְדִים נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, הָרִי עַל מֵה שֶׁהוּא עָשָׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא יִקְבַּל בְּעוֹלָם הַבָּא אֶת שְׂכָרוֹ. לָכֵן אוֹמְרִים לוֹ "לֵךְ בְּשָׁלוֹם", לֵךְ לְעוֹלָם הַבָּא עִם הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁעָשִׂיתָ בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲבָל לְהַבְדִּיל, בְּשִׁנְפָרְדִים מַחְבֵּר חַי, מְבָרְכִים אוֹתוֹ "לֵךְ לְשָׁלוֹם" - לֵךְ וְיִהְיֶה לְךָ "שָׁלוֹם" בְּמָקוֹם שֶׁאֵלָיו אַתָּה הוֹלֵךְ, כְּלוּמַר, אֲנִינוּ מוֹתְפַלְלִים וּמְבָרְכִים אוֹתוֹ בְּהַצְלָחָה.

Masechet Moed Katan we have learned from you and will return to learn from you again.

הדרן עלך מסכת מועד קטן

Daf 2: THREE OFFERINGS REQUIRED OF THOSE ON PILGRIMAGE TO JERUSALEM

מסכת חגיגה
פרק א' - הכל חייבין
TRACTATE CHAGIGAH: Ch. 1 — ALL ARE OBLIGATED

דף ב': שלושת הקורבנות של עולי הרגלים

Masechet Chagigah is the final Masechet in Seder Moed. In Masechet Chagigah we learn laws pertaining to the shalosh regalim (three festivals): Pesach, Shavuot, and Sukkot. At the beginning of the Masechet, we are taught about the mitzvah of aliyah l'regel (ascent to Jerusalem for the three festivals), that calls for going up to Jerusalem in advance of the holidays. The Mishnah addresses who is obligated and who is exempt from fulfilling this mitzvah.

Three korbanot (sacrifices) were offered at the time of aliyah l'regel:

- 1) "Olat ha're'iyah" is a special Burnt Offering that was brought by olei regel (pilgrims). We learn about the obligation to bring an Olat ha're'iyah from the verse: "Three times a year, all your males shall appear before HaShem your God in the place that He will choose – on the Feast of Unleavened Bread, on the Feast of Weeks, and on the Feast of Booths— and They shall not appear before God empty-handed (Devarim 16:16). This verse teaches the necessity to ascend to Jerusalem on the holidays, and the imperative not to appear "rey'kam," (empty-handed, from the word "reyk," empty), i.e., without a sacrifice.
- 2) "Shalmei Chagigah" is the obligatory Korban Shlamim (Peace-Offering) brought on the festival.
- 3) "Shalmei Simchah" is a type of Korban Shlamim and through the eating of its meat the mitzvah of rejoicing on the holiday is fulfilled.

מִסַּכְתַּת חֲגִיגָה הִיא הַמִּסַּכְתָּה הָאַחֲרוֹנָה בְּסֵדֶר מוֹעֵד, וּבָהּ לוֹמְדִים דִּינֵים וְהִלְכוֹת הַשְּׂיָכִים לְשְׁלוֹשַׁת הָרְגָלִים: פֶּסַח, שְׁבִיעוֹת וּסוּכוֹת. בְּתַחֲלִילַת הַמִּסַּכְתָּה לוֹמְדִים עַל מִצְוַת עֲלִיָּה לְרֵגֶל, שֶׁמִּצְוָה לְעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם לְקִרְאַת הַחַגִּים, וְהַמִּשְׁנָה מְפָרֶשֶׁת מִי חַיֵּב בְּמִצְוָה זוֹ וּמִי פְטוּר מִמֶּנָּה.

שלושה קורבנות היו מקריבים בעת שָׁעֲלוּ לְרֵגֶל:

א. "עולת ראיה" - קורבן עולה מיוחד שְׁעוּלֵי הָרְגֵל הַבִּיאוּ בְּשִׁבְאוֹ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. עַל כֵּן שֵׁשׁ לְהַבִּיאַ עוֹלַת רְאִיָּה לְמִדִּים מִן הַפְּסוּק: "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרֶךָ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַמִּצּוֹת וּבְחַג הַשְּׁבִיעוֹת וּבְחַג הַסּוּכוֹת, וְלֹא יִרְאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקָם" (דְּבָרִים). פְּסוּק זֶה מְלַמֵּד שֶׁצָּרִיךְ לְעֲלוֹת לְרֵגֶל בְּחַגִּים וְלֹא לְבֹא "רִיקָם" (מִלְשׁוֹן רִיק), בְּלִי קוֹרְבָן.

ב. "שלמי חגיגה" - קורבן שלמים שחייבים להקריב בחג.

ג. "שלמי שמחה" - קורבן שלמים שבאכילת בשרו היו מקיימים מצות שמחת חג.

Daf 3: THE MITZVAH OF HAK'HEL

דף ג': מצות הקהל

As commanded in *Sefer Devarim* (31:10-12), once every seven years, during *Sukkot* following the *sh'mittah* year, the entire Jewish people— men, women, and children— were to assemble at the *Beit HaMikdash*. There the king would read the *Sefer Torah* in the presence of all the people. This gathering was called "*Hak'hel*." The mitzvah is called "*Hak'hel*," from the word "*kehillah*" (assembly, gathering).

Rabbi Elazar ben Azarya posed the question: Why did the Torah command that children be included in the grand assembly? After all, children are generally exempt from mitzvot and might prove to be a disturbance during the Torah reading? Rabbi Elazar ben Azarya answered: The Torah commanded parents to bring along their children, so that by doing so, the parents would have the opportunity to reap the reward of fulfilling another important Torah mitzvah. Tosfot derived from this law that it is appropriate to bring young children to the synagogue even if they do not yet know how to pray.

פעם בשבע שנים, בחג הסוכות שבמוצאי שנת השמיטה, היו מתאספים כל היהודים, אנשים, נשים וטף בבית המקדש, לשם קריאת התורה. המצוה קרויה "הקהל" מלשון שכל העם מתקהלים, מתאספים.

רבי אלעזר בן עזריה שאל: מדוע התורה מצוה שגם הילדים יבואו למצות "הקהל", כדי לשמוע את המלך קורא בספר התורה? וענה על כך: התורה ציותה על ההורים להביא את הילדים, כדי שההורים יקבלו שכר על כך שהם הביאו את הילדים וקימו עוד מצוה חשובה.

בעלי התוספות למדו מזה על המקור לכך שמביאים ילדים קטנים לבית הכנסת, גם אם אינם יודעים להתפלל.

D'VAR TORAH: PARASHAT TETZAVEH

דבר תורה: פרשת תצוה

Moshe's name is mentioned at least once in nearly all the *Parshiyot* in the Torah, beginning with *Parashat Shemot* and extending through the end *Sefer Devarim*. The sole exception is a *Parashat Tetzaveh*, in which Moshe's name is not mentioned even once. Let's try to understand why?

When Moshe returned from Midian to redeem Israel from Egypt, his brother Aharon went out to honor him and received Moshe with great joy. This act by Aharon was not simple, as he was Moshe's elder brother, and yet he belittled himself, and was happy with the choice of his younger brother to lead. Thanks to his true, heartfelt joy, Aharon earned the privilege of wearing the *choshen*, which he wore over his heart.

Therefore, it is precisely in *Parashat Tetzaveh*, which deals with the garments of the priesthood, and primarily with the clothes of the *kohen gadol*, that Moshe hides himself and returns to Aharon the honor he deserves. The priestly garments are meant as a symbol of "honor and glory," and Moshe is not mentioned in this *parashah* to give back to Aharon just a little of the great honor Aharon had bestowed upon Moshe.

לאורך כל הפרשות - מלידתו של משה בפרשת שמות ועד לפטירתו בסוף חמשה דברים - מזכר שמו של משה. יוצאת דופן היא פרשת תצוה ששמו של משה לא מזכר בה ולו פעם אחת - ויש להבין מדוע?

בשחזור משה ממדין לגאל את ישראל ממצרים - יצא לכבודו אהרן אחיו וקבלו בשמחה גדולה. מעשה זה של אהרן איננו פשוט שכן הוא היה אחיו הבכור של משה ובכל זאת הוא מעט את עצמו ושמח בבחירת אחיו הצעיר. בזכות שמחת לבו האמתית זכה אהרן לחשן המשפט שהיה על לבו.

לכן, דוקא בפרשת תצוה העוסקת בבגדי הכהנה ובראשם בבגדי הכהן הגדול, משה מעלים את עצמו ומשיב לאהרן את הכבוד המגיע לו.